

Apariție triptică în septembrie: moștenirea
cărtării domitice; în septembrie se
adună vorbeuri încă nu mai de cunoscere.
Prețul pentru monarchia:
pe anu anu 10 fl. — cr. v. a;
diametru de anu 5, —
tem patrariu 2, 50
Pentru România și străinătate:
pe anu 30 franci;
diametru de anu 15

ATBITA

Budapest, in 9-sept. n. 1876.

Acțiunea diplomatică pentru inchinarea de armistițiu, carui se-i urme pertractări pentru pace, naște forțe anevoie, ba intempiu chiar greutăți, cari cu atât sunt mai calificate de a inspira îngrigiri mari, cu cătu că ele se scotu dia intențiunile centrifugale ale Angliei și Rusiei, și celelalte poteri europene încă iatărdia să se pronunță resolutu și chiar în nici o parte.

Acstea greutăți se iviră în tota goletă ea loru, cind la 5 l. c. reprezentanții din Constantinopole a poterilor signatari de tractatul parisianu, fiind odată acestea îngagiate, la rogarea Serbiei, prin inițiativă Russiei a medilocii armistițiu, se pusera în colectivitate de cerura Portii să li comunice odată curatul resoluționea ce s'a luat u consiliul ministeriale turcescu asupra propunerilor ce se feceră Portii de poterile europene, în singulariu, pentru inchinarea armistițiu. Marele veziru a totu cauțat după preteste pentru a amenă acestu respunsu; în u ma înse nu mai potu reziste, și astă după ce la 6 l. c. se tienu alu treilea consiliu ministeriale în cauza armistițiu lui, respuse curatul că Port'a nu pote primi bunele oficile ale poterilor europene pentru armistițiu, carui se-i urme pertractări de pace, ci doresce ca mai antaiu poterile europene să se confielegă în basea pertractărilor de pace și numai după ce preliminariile de pace vor fi subscrise din ambele părți beligeranti, pote Port'a să primească armistițiu ce i se propune, de-ora-ce naște de astă nu i se oferescu garanție că ore Serbia nu doresce armistițiu numai pentru a se reculege, ca apoi ne-succedindu pertractăriile de pace, cu poteri renoitese continue resbelulu!

Lucru lamurită că Port'a n'ar fi avutu curagiul să poarte atare limba facia de cerea poterilor europene, facuta în colectivitate nefaciaria; și tocmai de aceea se vede curatul pe sub mana s'a lucrat la Porta pentru refusarea cererii poterilor. Apoi cumca această trasura de siacu s'a facutu din partea Angliei, nu suferă nici cătu indoieala, ba ea se vedese curatul din adausulu ce-lu fece Port'a la respondișu seu, cumca adeca Port'a desii doresce finitulu resbelului, totu nu se poate convonca să inchină pacea cu Serbia pe basea statutului quo ante bellum, ci are să pună Serbiei condițiuni de pace prin cari Portei se-i se desdaune spesele facute cu resbelulu și se-i se ofere totu odată g'rantie pentru tienul'a pacinica a Serbiei în viitoriu; de asemenea se mai denota, că pacea cu Serbia este a se desparti de imbinatirea sortii creștinilor din provinciele turcesci! Va se dica: Port'a tomai astă vorbesce, cum i place Angliei, și cum de felu nu vră Russia să se temple.

Ce va face acu diplomati? — cine se scie spuna! Destulu înse că ea fiindu odată îngagiata a medilocii armistițiu, va trebui ori să se spaseze pe Porta la acestă și astă să împlinescă voi'a Muscalului, ori să se apuce mai antaiu a statorii preliminariile de pace și astă să facă voi'a Anglului. În ambele casuri înse evenualitatea conflictului nu este delaturata, și totu mai multu se naște pasarea Rusiei în acțiune cu arm'a.

Sultanul Abdul-Hamidu alu II. joă la 7 l. c. după o scire din „P. Ll.” a indeplenit ce-

remorția cu „încingerea spadei” în mare pompa. —

De pe campulu de resbelu.

Budapest, 9-sept. n. 1876.

Tote reportele telegrafice de pe campulu de resbelu serbo-turcu din începutu și pan' atâdi, totu mareu s'a dovedit u prin reportele posteriori în detaliu de esagerate; de aceea am classat de atari și scirile deosepre succesele turcesci dela 1 sept. și reportele posteriori vinu să n'c'ee dreptate. Ast-feliu vine acu „Standard”, și constată, că precum mai naște să au esagerat cu victoria Serbiloru dela finea lunii trecute, tocmai astă de esagerat se bucină acu și perdelele Serbiloru dela 1. sep. Nu suferă indoieala, că Sebiu au suferit mari perdele la 1 sept. înse tocmai astă și Turciu; apoi de asemenea nu suferă indoieala că Serbiu au făcut siliti să se retraga dinaintea Turciloru, dar astă n'au facut' cu fug'a în desordine, ci retragerea loru fă în tota ordinea și după tote regulele strategice, și retragendu-se el la Alessinat și Deligradu totu și-mai tienu, nu lumai legatură între aceste doue cetăți întărite, dar Sebiu mai au în man'a loru tote întăriturile spre vestu de Alessinat pana în Morava, și totu odată calea dela Alessinat-Deligradu către Crusievati și pan' la Ibar este în man'a loru, și stau în degură ne-interruptu cu armat'a lui Ciolacu Antici, și Turci au ocupatu numai teritoriul din vestul Moravei-bulgare pana în muntii Iastrebati spre vestu și pana la lin'a Alessinatilo, u spre nordu.

Acesta fiindu pusețiunile armatelor ne-amice după crancen'a lupta dela 1 sept. de atunci ambele și-tienu aici acestei pusețiuni.

In dilele viimătorie dela 1 sept. atâta armat'a serbesca de sub Cernaief la Deligradu și de sub Horvatovici la Alessinat, cătu și cea turcescă de sub Abdul Cherim-pasi' și sub-comandantii Elub și Ali Saib pasi' din vestul Moravei-bulgare spre vest pana în muntii Iastrebati și spre nordu pan' la satele Adrovati și Precilovitia din lin'a spre vestu de Alessinat-Crusievati. — nu mai fecera pan' as. adi nici o miscare, ci de atunci ambele și totu reculegu poterile; dovedă că perdelele din ambele părți fura mari și succesele turcesci dela 1 sept. nu fura decisive.

Pe cindu înse aci ambii beligeranti/ucra intu a-si reculege poterile, pe atunci dela 2 l. c. se incepura lovirele și se continuara trei dile ne-interrupte între armat'a serbesca dela Ibar și cea turcescă de aici, căci Turci voiau a fortifică dela confiniulu sudicu alu Serbiei drumulu ce duce către Crusievati de pe malul Moravei-Serbiei, voionu ei adeca a naște pe aici pan' la Crusievati, ca astă Abdul Cherim-pasia, avendu în urm'a sa acesta armata turcescă să pota a naște pe Morava în nordu, ori pentru a începe atacul' asupra Alessinatiloru și Deligradului din partea nordu-sudica, ori a lăză pe acestea ne-atinse și a-o apucă în nordu către Paracinu, Cupria și astă spre nordu pe Morava către Beligradu. Planu minunatul de favoritoriu pentru dorul Turciloru d'a ajunge la Beligradu și de aci a dictă pacea! Numai cătu că li se trase dunga feste societela; căci armat'a loru ce voi a fortifică din sudu drumulu către Crusievati, după mari perdele fă respinsa și astă nu potu nici Abdul Cherim să facă nici unu pasiu în planul seu, desii dela Con-

stantinopole primi ordini să hânceze pe Morava spre nordu. Dar nu numai că nu potu se satăca acestor ordine dela Constantinopole, fără acu — după o scire din „N. W. Tblatt” — urmat'a lui Abdul Cherim-pasia se afa încă în pericolu și se făță comunicatiunea chiar și cu Nissa, de-ora-ce bravul și cutesatoriu Horvatovici, — nefindu nici o armată turcescă în vestul Moravei-bulgare, și astă ne-findu amintia Alessinatii din acesta parte, — fecă din Alessinat mersul peste Morava-bulgara în vestu și acu să se apropie a Iua din apoi armat'a turcescă și a o impinge între focul său din sudu și a lui Cernaief din nord-vestu. Si de va succede lui Horvatovici astă manevra, atunci lui Abdul Cherim nu-i rămâne, de cătu ori să se retraga în data și să-si pună poftă în cuniu cu tote succesele sale dela 1. sept. ori să stăe facia cu Serbiu între doue focuri și să se espuna perillii în strimtorile muntilor Iastrebati.

Ast-feliu succesele Turciloru dela 1 sept. sunt pe calea a fi spulberate casi cele de mai naște dela Saiciar, Cnesevati și Sân-Stefanu, și Serbi tienu tare că astă va și fi! În plenindu-se înse acesta speranța a Serbiloru, va n'io doveda mai multu că forțe anevoie se va potă inchină acestu resbelu serbo-turcu cu succușul ne-disputaveru în arme a carei va din pările beligeranti. *

Precandu aici la Morava se pregătescă beligeranții pentru o lovire dora și mai greu decătu tote cele de pan' aci, pe atunci la Ibar, după respingerea Turciloru în urm'a luptei de trei dile dela începutulu lunei curenti, erași intră repausu, și la Drina desii se anunțau de vr'o cale-va dile că ar fi tote puse pe cale pentru re-inceperea inimicilor, totusi nu mai sosescu sciri despre loviri numai ce cevașă mai însemnat, decătu totu numai despre pregătiri. E si greu de credintă că se vor lasa beligeranții aici în loviri, de ora ce si Turci și Serbi mai că n'au ostă pe aici, fiindu totu poterea ambelor părți concentrata la Morava. *

De pe campulu de resbelu muntegrino-turcu sosira sciri despre victoria Muntegrinilor. Lovirele ce se anunțau pe dilele prime a lunei curenti se incepura la 4 l. c. Turci incepura a intră dela nordu și dela sudu în Muntegru, cu scopul de a naște spre Cetim. Ast-feliu Dervisiu-pasi' în sudu intră în Muntegru pe doue locuri, la Spus și Cuci, în vestul Muntegrului, în astă numitul tienutu Piperi; a patit'o înse reu, căci Muntegrinii de sub Bozo Petrovici lă-asteptăra gală de ofensiva și navalira cu tota inversiunarea asupra lui; după loviri grele Dervisiu nu fă în stare a sustine atacul' muntegrinu, ci după mari perdele fă silitu a o luă la fuga spre Podgorita, și la trecește peste riulu Moratia inca si-perdut multă este. De odată cu elu intrara în Muntegru și Muctar cu Gelad-n-pasi' din părtea noroioasă; și acestia înse fura sil' ti a se retrage, dandu cumca Muntegrinii în astepta între mesce fundaturi, unde totu armat'a turcescă pote fi cutropita casi în rescol'a Muntegrului dela 1862.

Ast-feliu dura pe acestu canipu Turci sunt totu în perdele.

(Romania si Romanimea e tracătul, si prezentul si venitortul, e politica natională si spiritul comune; aparitiuni caracteristice.) Ar fi să scriu încă un volum vastu despre aceste acțiuni indegetate; dar a scris pe langă despre ele astăzi și a le supune unei critici analitice și rigurose, nu ar fi oportun, sau deacea folositorul de felu, pre cindu d'ală parte pentru orientarea noastră ni se pare să ne lipsă și destulă, a le atinge în esenția presecuru, pre cătu deacea potu ele să incapă în cadrul unei corepondențe politice-nationale.

In crisea si răsp. furtună cea giea, ce de unu ani sică e valoare a proruptu in Oriente pentru regularea relațiilor Orientului si resp. schimbarea radicală a feței sale, ore Românilor, cele nouă milioane de Roșianii de pe pămîntul Daciei traiană, a lea dintre Tisa, Dunăre, Nistră si Marea-neagră, interesatu-s'au ei de ei si unii de altii? incercat au ceva apropiate si intelegeră între sine, pentru influențarea miscării intru interesulu loru colectiv?

Nu, nici cătu e negrul sub unghia.

Ei, cum se poate acesta?

Pre bine. Proportionalmente pre pucini, doră diuță ună măsă seu pote chiar din diece mi a celor ce se dicu călurarii seu inteligență, adeacea suflétul acestui poporu, abia unul va fi, carele se albe o ideia oresi-care mai buna, mai chiara despre importantă si resp. tendență acestei miscări si totu d'o data despre natura situatiunei proprie; de aci in colă stepănesc in cea mai completa armenie — indolentia cu ignorantia si prejudecătiu.

O parte considerabilă cauză dintre inteligenții de frunte au naivitatea d'a pretinde, că Romanimea nici nu apartiene la Oriente; că sörtea ei nu depinde de la sörtea Orientului; ma că ea nici nu este creata si calificata d'a formă candu-va unu unicu intregu organicu si d'a avea una sörte, una istorică, unu scopu alu esistentiei, si ca si una origine, de asemenea unu venitoriu si unu finit!

O alta parte mai mare si mai considerabilă tiene, că „mundus se expedit,” adeacea: tortile acestui elementu, pre cum ele in trecutu s'au croit si s'au implinitu foră planuri seu combinatiuni proprie ale sale, usă se voru impin si pre venitoriu spontanamente, de sine, dupa voi'a lui Ddieu seu dupa cursulu naturalu alu evenimentelor! Sunt adeacea acesti inteligenți ai poporului romanu fatalisti ca si Turcii si n'au nici o radia de precepere despre ceea-ce atât de eclatanemente dovedesce Bulle, cumca stările si evenimentele de astadi sunt resultatulu direptu alu semnifici seu temeiului ce s'au pusu ieri in sinulu unu popru.

Dar că nu e lumenă, si resp. orientare mai de felu in suflétul poporului romanu, nu ar fi lucru de desperat, căci progresulu in cultura mai curendu ori mai taranu totu pote si trebuie s'o aduca; mai durerosu si chiar fatală este că lipsesc impulsulu, străduintia d'a caută, er candu unde-va din intemplare dămu peste vr'o radia curata, vai ce pucini suntemu cari s'o sorbemu cu aviditate, ci cei mai multi stămu uimiti de ea, dar impetrati in nepasarea noastră!

Nu se va mira nimenea deci, déca i voju spune, că dupa unu discursu seriosu si animatul pe „Tegethof,” intre Turnu-Severinu si Giurgiu, asupr'a acestei triste aparitiuni, se redică după intrebare: Ce ore poate să fie cauza acestei nespuse indolentie astadi chiar a suflétului elementului daco-romanu, a inteligenției sale, si déca pe langa atâtă indolentia si neprincipere, acestu elementu mai poate avea viață activă si unu venitoriu propriu, o rolă de factore in procesulu de desvoltare alu poporilor? Din aceasta după intrebare se nascu apoi multe altele mai speciali si secundari, cari insa tōte firesce nu se potura deslegă cu precisiune si positivitate de o potriva, ci cele mai multe trebuil să fie lasate deslegării timpului.

Cea-ce mai peste totu se constată si recunoscu era, că trunchiul națiunii dero-ro-mone, parasită in secolul alu patrulea de spiritul, si prin urmare de viață a sa publică, viață a sa unitarie de statu, adica prin emigrări peste Dunăre sub Imperatorul Aurelian, a elemintelor constituitoris de statu, a intregu aparatului guvernamental, a legiunilor, a clăsilor culte si avute, cu unu cuventu a totu ce avea seu reprezentă conșientă a dreptarilor, si utiliză favorurile vieții publice de statu, acela trunchiu de buna senza pentru masteritatea imprejurărilor, numai forte raro si numat parțialmente si fost în stare d'u reproduc si resp. regnare acesi elemente constitutrice si conservatorie de statu.

Care romanu cultu nu scie acele pucini si scurte epope in istorică, trecutul nostru, candu in Moldavia seu Mătentia, si resp. Transilvania, se parea a exista si pricopera dreptul eternu, si a se seai necesitatu, si a se manifesta poterea voinei de a reconstituiri într'un corpu de statu membrele sfusiate ale acestui elementu omogenu!

Ei — dar astadi?

Vedeti, astfelu se trece d'o data la prezentă, si se incercă a se areta prin cifre si date cătu se poate de positive, cumca Ddieu astadi, de buna senza eră nu foră cause gravi, suntemu cum n'ar trebui să fimu, mai multu prin gura seu vorbe mari, de cătu prin fapte, tinută si activitatea inteligenției in mare-mare majoritate fiindu pre pucinu firmi si rezoluta, si asiadara serioasa si eficace intru interesulu si resp. onorei nationalitatii romane. Niște nu s'a gasit, si cu dreptu cuvendu asiă credu că nici nu poate să se gasescă, care să se sustina, că suflétul, inteligenția poporului romanu, din veri-care parte locuita d'acest poporu, s'ar afă astadi, seu s'ar fi afiatu vr'o data de 10 ani incocă, de candu incepă mai seriosu fermentația pentru a împedire si a miscarea pentru cristalizare in Oriente, la inaltinea chiamării si detorintiei sale naturali, si acesta nu că ni-ar fi lipsit profetii si luceferti scipitori pre orisoale intuincosu, nici de cătu, ci pentru ca anima si atenția inteligenției de astadi e mai plecată versului amagitoriu alu si renelor si strigatului coramptorii alu egoismului si ciarlatanismului, decătu voci reci a inteleptunei si inspiratiunei profetice.

Asiă am ajunsu de stămu unde stămu, si de ne afămu cum ne afămu din căci si din colo, de trecentu intru unu timpu forte greu de forte usiori, facia de evenimente forte mari de omeni forte mici, si de, pentru a ne scusa, insisi ne anunciamu lumei de forte slabii!! Si apoi ne multiamu, ba chiar mandrimu că ne lauda contrarii nostri de mōrte, seu si căte unu amicu dubiu!!...

Astă este in totalitate spiritul Romaniei de astadi, seu celu pucinu asiă se prezinta elu lumei celei mari, si sentintă a nu poate să fie pre aspră, candu ea suna, că acestu spiritu nu este demnu de o massa atât de mare, de unu corpu atât de vastu si cu o poziție geografică atât de solida, pe cum este a celor 9—10 milioane de Daco-romani! Cu atâtua mai vertosu căci intre adeveru din tōte părțile ni se asecura, cumca massă, poporul, nu este atât de ticalosă!

Este cunoscutu dela Tisza si pona 'n Dunare si Marea-neagră, că la redicare rescōlei in Bosnia si Hertegovina văcea poporului romanu a fost pentru redicare, si ea mereu a petrecutu cu cele mai viue simpatie aceasta miscare, si că poporul chiar a fost gata a da sprințire fizica, ori-unde spiritul inteligenției sale i-ar fi datu indemnul si conducerea necesaria, si nici se descopere din parte competente, din chiar sinulu armatei romane, că pre candu Serbia si Montenegro deschisera resbelu in contra Turcului, soldatii romani de rondu cu tōta liniscea o diceau: „Domne ajuta, că avem să mergem si noi curendu peste Dunăre asupra Turciei!” Nu s'a redicatu din

medilocul poporului văce nici ca a Romaniei din Bucuresci, cu astă mai pucinu ca a „Telegrafului Rom.” din Sibiu, adică nici ca scrupul si temer si rationament speculativ cu atâtua mai pucinu cu ure si antipathie. Astă fusera ale inteligenției pre naite si complicate si ale patenței orbe, pentru cări poporul n'are semnături nici precepere, si cu cări, déca la timpul său le aveau Belgianii, Helvetianii, Italianii seu le-ar avea astădi sudoslavii, ar fi urmatu a porta frumosielu jugulu slaviei si a lansat mereu impălati si stasati.

Dar lasătă stagnația spiritului naționale la noi, pre care o intortiolară uniformă de parada ce se dice „neutralitate”, déjà este invederatu că n'are opresă, nici abăta de la directiunea sa de peste corpula noastră națională torontele, si atunci vom vedea cătă ajunge inteleptiunea inteligenției noastre de la potere, atunci afandu-ne impinsi si strințoriti lunga fratră domni magiari, ca cări nici o data nu ne-am potutu intielege, ci purură a trebutu ori să ne mancăm, ori să ne supunem, nătă că ni vomu deschide ochii, ca să ne vedem uincă perirea!

Au disu si aretatu din capulu locului, si astă data o sustinemă si mai multu, că vă de Romania, vai de Romanime, déca in facă a grădăru evenimente si lupte, — sub protestul si cu evantul, că n'are mediloce, bani, arme, munitiuni, aliantie; dar n'are nici d'a castigă, nici macar atât, cătu să o despăgușească de sacrificiile ce ar reclamă de la ea unu astfelu de resbelu, (a se vedea „Romanulu” de la 18 aug.) — ar remană mereu cu manele in sinu, in amortiel' a si nepotintă sa de astadi! Déca la inceputu ni a fost indegetata, seu chiar impusa de imprejurări neutralitățea, pona să ne sufulcăm si orientăm, apoi prenum am disu atunci candu am demonstrat si justificat acăstă, asiă repetim inca mai susă si tare acumă, că inarmarea cu ori-ce pretiu, inarmarea cătu mai grabnică si completa si chiarificarea relațiilor noastre către vecinii in resbelu si cei in contra resbelului, este condiție de viață si de onore pentru noi. Vai de noi, déca in facă a arangamentului ce se va face pentru oriente, vom remană totu nullitatea de astadi!

Este pre invederatu, că inarmarea si intarirea si afimarea noastră nu n-o doresc vecinii nostri juriu imprejurul; credem insa că macar si numai unică acesta experiență ar ajunge pentru de a ne impulpa, ca s'o incercăm iute, cătu mai seriosu, cu ori ce sacrificie, mai vertosu precătu timpu aceea unuia dintre ei poate să-i facă servitie si prin acelea să-lu oblige, să-lu preocupe in parte-ne, si anume pre acelă de care mai vertosu avem cauza d'a ne teme...

In astfelu de discursuri, incepute si curmate, si er continuat peste tota diu'a, am ajunsu la Giurgiu, unde avendu a asteptă aproape 4 ore trenulu pentru Bucuresci, si fiindu tocmai tergu de tiéra, („bălcău,” cum se dice pe aci,) si tocmai langa gara, merseramu de vediuram pitorescul tipu alu unei astfelii de stransi si intr'o urbe provinciale a României, si éta ce ni batu mai vertosu la ochi.

Mai antai de tōte, tōte limbele si semenile din Oriente cătu de bine reprezentate; adeca pe langa massă poporului romanu cumperatori, o multime de bulgari, greci, serbi, russi, magiari, secui, sasi, turci, armeni si tigani constituiau tergul. Comerciantii de marfa mai fine seu calificate, mai toti ovrei, tocmai ca si pe la noi; ceialalti greci, armeni, bulgari; cei mai pucini romani.

Alta apariție curioasă era: lipsă de bani de aur in comerciu. Mai nu se vedea de cătu lei simpli si dupli in argintu; pre candu d'alta parte mai nu se vedea femeia teneră forsirulu si sirele de galbeni mici si mari la gută, in cătu, déca va fi in tiér'a intrega totu asiă, apoi Romania n'are să facă, decătu să decreteze confiscarea baierelor de galbeni de la grumadii fetelor si femeielor, si nevoie statului la momentu sunt delaturate!

Pre turci, mai verosu oficiari din armata de la Rusciuc, ce i-am vediutu mai verosu cumpărându, erau blane, și inca blane de cele mai fine și scumpe, de buna séma preparamu-se ei pentru campania de ierna.

De năsi fi venit u dejă atât de lungu, multe a-si mai avé de amintit, dar astfeliu cauta sè prescurtu, și astă avendu acuma a-mi conce trătă atentiunea asupr'a vietii din Bucuresci si directiunei politice ce se manifesta aici.

Ceea-ce-aici la prim'a intrare, séu adeca la descalecarea mea in otel ("Dacia") mi batu la ochi e: *multimea de muscali*. Dejă mai multu ca d'o septembra trenurile de la Prutu de trei ori pe fie-care di vinu incarcate de *persone sanitarie*, cari stau aici căteva ore séu peste nöpte, se odihnescu si cumpăr unele si altele, si apoi se transporta cătra Giurgiu, ca de acolo sè caletoresca cu vaporele in susu pona la cutare statiune serbiană. Dar pre cum mi se spune de diece ori atât'a, si anume multimea cea mai ordenaria trece, for'a atinge Bucuresci, pe linia ferata de a dreptulu cătra Turnu-Severinu, de unde numai de cătu este transpusa din colo in Serbia. Unii voru a sci, că dejă peste diece, altii afirma că peste *doue-dieci* de mi de Muscali s'au strecoratu pona acuma despre Russia pe campulu de resbelu; ceea-ce nu se pote negá, că transportulu pre di ce merge ia dimensiuni totu mai colosali!

Asia se prepara pacea in Oriente. . . .

Budapesa, in 7 sept. n. 1876.

Foile dloru magiari se intrecu a reproduc un'a după alt'a si cu multa placere urmatoriele:

"Este sciutu că partea sud-osteca a Serbiei, pe unde se porta astadi resbelu, e locuita mai ales de Romani. Numerul acestoru Romani e de 300'000, si ei sunt supusi aici celei mai ne-suferibili tiranie, fiindu că Serbii prin nenumerate volnicie ambla sè-i despoie de caracterulu loru natuiale. Noi am considera de o eliberare a acestoru Romani, daca ei s'ar desmembră de Serbia. de acestu micu, dar crudelu asuprioru a loru, si ar fi pusi sub suzeranitatea Portei."

Si acestu comunicatu foile dloru magiari lu-presents de fetu alu "Albinei" In interesulu adeverului inse noi trebue sè renunciám delu onorea ce ni facu, si totu odata dechiarám, că acelu comunicatu este o ruptura din unu articlu a foiei dualistice "Die Beizava", carea apare in Recitia-montana, si din nrulu 6 dela 13/8 a. c. a acestei foi in nrulu 77 a. c. a "Albinei" n. a. c. se reproduse unu articlu de cuprinsulu comunicatului de mai sus, dar pe langa urmator'a observatiune:

"Acesta manifestatiune straina in interesulu consolidarii Romanilor cu bucuria o asultam; numai cătu că noi de aceea totu nienemu astadi a fi venit u tempulu sè ni tra-gemui socotel'a cu fratii Serbi, si de aceea scimui noi că vocile straine, ce suna casi cea de sus, nu-su sincere pentru Romani, ci sunt apucature pentru a provocá ne-intinlegeri intre Serbi si Romani, ca asia tiranii sè-si petajocă alaripuru si facia de noi, si facia de Serbi. Toemai de aceea noi luamu notitia cu placere despre totu ce se scrie in interesulu Romanilor; dar nu ne incredemui vocilor ale strainilor, ci suntemu cu trupu cu sufletu pe langa tienut'a ce ni denotara amenii nostri prin "Albina," si mai in unanimitate in tote foile romane, voimui adeca emanciparea fratilor serbi si nu vremu a li face astadi greutati in lupt'a loru de emancipare, er socotel'a ce avemu cu ei, vom sci noi sè ni-o facemui noi de noi la tempulu seu."

Atât'a in interesulu adeverului si ca respunsu amicilor ce ni cerura informatiuni cu privire la comunicatulu de mai sus din foile dloru magiari, cari astadi pe tote cale cercă nutrirea de desbinari intre Romanii si

Slavii sudici, firesce peatră prin actiunea comune a acestora, domaii magiari si-vedu pericitata stepanirea.

Sabtiu, 6 sept. 1876.

Prim'a aduware a Comitatului Sibiuui avu locu in 4 sept. Ddieu scie ce va mai veni asupra capetelor noastre sub er'a cea nouă. Începutul nu ne promite multu. Inse sub guvernul milostivu de astadi multe sunt cu potinta, numai de ni ar fi spre bine.

La noi Romanii acum si ori candu nu se poate salvă nimicu de cătu prin unire in actiune, unire in sentiminte. Atunci potem si securi, că vomu re-esi la unu resultatu mai favorabile. Dejă nu ne succede ceva astadi, manu pote că vomu ajunge. Cei-ce se redica asupra nostra, voru vedé insis, candu le va veni niciu la degetu; numai de n'ar fi pré tardiu!

Revenindu la adunare amu se relatezu, că nainte de deschidere fiindu vorba de deputatiunea, carea se invite pe dlu comite Wächter la siedintia, nu se pré inbuldiu nime se iee asupra-si asta sarcina onorifica. Abia mai tardiu se decisera cătă-va a invita pe dlu Comite carele soisindu in midilocul adunarii, (intierionat cu atila si sabia, amblemele nației sale potestati,) tienu cuventul de deschidere si depuse juramentul, firesce totu in limb'a statului, pe care o mai pricepeau cătă-va din cei prezenti. Dlu Comite supremu fu salutatu prin rostul primariului cetății.

Dupa ce dlu Comite respunde acestei salutari, la cuventul III. Sa dlu Elia Macellariu, cons. pens. si se adreséza dlu Comite in numele seu si a celor alati romani cu o disertatiune patriotică, la care vom reveni in numerul viitoriu.

Dupa aceste se trecu la ordinea dilei:

Dlu Comite se va fi convinsu atâtu din cuventările ce i s'au adressatu cătu si din recel'a cu care a fostu intempinatu, că nu o se dörma pe patu de flori. Venitoriu ni va dovedi acest'a. Pré bine a observat dlu cons. Macellariu că Romanii au unele temeri, (noi amu dice: multe,) si că suntemu nelinisciti asupra evenimentelor urmatorie.

Nu scimui cum se senti dlu Comite in nou'a sa missiune, atâtu de dificile pentru dsa. Probabile că poterea investita i-va insusită curagi si tarfa, căci astadi tota mantuirea nostra la domnulu este si totu ceea-ce se face prin elu se face.

Reportu Congresului internationale statisticu din Budapestă asupra lucrărilor statisticu din Romania, de la ultimul Congresu din Petruburg pana la celu actuale din Budapestă. (1872—1876.)

In a opt'a sessiune din Petruburg a congresului internationale de statistica am presentat, ca delegatu oficial, unu reportu in privint'a creatiunii si a organisațiunii in Romania a statisticu oficiiali, lucrare ce s'a tiparit in 1874, mai in extenso, in a treia parte din Darea-de-séma a sessiuni a opt'a din Petruburg.

Am avut onore sè facu cunoscutu prin acestu reportu istoriculu acestei folositorie institutiuni in Romania, cum si dificultatile multe cu cari Statulu Romanu a avutu sè lupte in trecutu, ca sè pota introduce statistica in ramur'a administratiuni publice; am facutu mentiune totu de o data despre tote datele statistice, ce s'au publicat treptatul de la 1859 pana la 1872, candu s'a pus in lucrare legea de adi a serviciului generale de statistica.

Totu cu acesta ocasiune mi-am indeplinitu detori'a d'a remite tuturoru membrilor din congresu căte unu esemplariu in

limb'a francesa din mai sus numit'a lege organica. *) Am prezentat asemenea comisiuni permanente a Congresului din Viena cate unu esemplariu in limb'a francesa din regulamentul de "punere in lucrare a acestei legi. Aceste documente mai fiindu trimise tuturoru birourilor de statistica din diferite tiere, actuala organisațiune a serviciului nostru generale de statistica a pututu si va poté fi cunoscute si studiată in amanante de către toti cătă se intereseaza de dezvoltarea acestei institutiuni. Ore-si-cum, acest'a lege si acestu regulamentul, dupa cum am explicat o in reperatură in ea c'nta a opt'a sesiune, s'au literat in mare parte dupa ideile emise de Congresul la Florentia, si dupa o sperintă de cincă ani, Romania n'are de cătu a se felicită pentru resultatele dobandite.

In intervalul acestoru doue generali sessioni ale Congresului, deosebitu de birouri statistice prevedute prin art. 7. din legea nostra organica si cari inca din 1872 au luat fiindta pe langa deosebitele ministerii, s'au mai infiintat alti birouri speciali de statistica pe langa diferite autoritati publice. Astfelui, in virtutea art. 48. din legea asupra regimului penitentiare, s'a instituitu unu birou special de statistica in Directiunea generale a inchisilor. Acestu birou a inceputu a functiona in 1874; a si publicat statistic'a penitentiare pe anul 1874, dupa noile formularie incuviintate de Comisiunea centrale de statistica, sub a carei asciutare este pusu de lege. Chiar in cursul acestui anu se va publica si statistic'a penitentiare pe 1871, astfelui că vom poté ajunge si la acest'a ramura din statistic'a statului.

Totu in anul 1874, s'a mai infiintat in Directiunea generale a serviciului sanitariu unu birou special pentru statistica medicele. Comisiunea centrale de statistica a aprobatu tote formulariele necesarie acestui birou, si chiar d'acum potem face cunoscutu că prim'a lucrare sistematica, intru cătu pri-vesce statistic'a igienei publice din tier'a nostra, se va publica la finele acestui anu.

Sunt fericit u că potu face mentiune si despre celu d'autaiu birou de statistica, care s'a infiintat in Primari'a din Bucuresci la inceputul anului acest'a. Multiamita initiativa ce colonelulu Manu, primarulu orasului, a luat cu succesu, capitalea Romaniei, ca mai tote orasiele mari din Europa, are astadi in lucrare unu birou municipal de statistica, si suntemu incredintati, ca intr' unu viitoru forte apropiatu acestu birou va corespunde pe deplinu cu scopulu pentru care s'a creatu.

Acum sumu detoru se dau sém'a despre lucrările de capitenia, cu cari s'a ocupatu oficiul central de statistica in acestu din urma periodu de patru ani, de la a opt'a sesiune a Congresului din Petruburg pana la nou'a sesiune actuale.

Acestu periodu mai coincide cu nou'a organizare a statisticu nostre oficiiali, pentru că actuala lege s'a pusu de faptu in lucrare la 13 Ianuariu 1872, candu comisiunea centrala de statistica s'a intrunitu in prim'a sa siedint'a. Dupa ce s'a luat cunoștința despre starea si mersulu lucrurilor statistice din trecutu, comisiunea a recunoscutu necesitatea, ca oficiul central de statistica se se ocupe nemediat si mai pre susu de tote cu urmatoriele patru cestiuni: a) Infiintarea de birouri statisticice pe langa deosebitele ministerii, conforme art. 4, 7 si 11 din nou'a lege; b) Alcătuirea unui proiectu de regulamentu generale, cerutu de art. 23 din lege; c) Pre-gatirea schitelor de formularie statisticice privitorie la tote ramurile administratiunii publice; d) Culegerea si cordinarea datelor statistice intardiate din trecutu si nemediat'a loru publicare.

A) In conformitate cu art. 4 alin. 2 din

*) A se vedé Darea-de-séma a sesiunii a opt'a din Petruburg, publicata de guvernul ruseesc in 1874 pagin'a 74 din alu treile volumu.

în spatele lui se urmărește o scură trecere
înainte de a fi publicată în data de 15 iunie
legea și să fie publicată îndată anumite concursuri
pentru posturile de referenți și adjutorie. Pe
basele acestor concursuri, tinerete după art.
4 din lege înaintea comisiiunii centrale de sta-
tistica și ale căror rezultate au fost în gen-
erale multe înținderi, s-au ocupat 10 posturi
din nou create prin lege și adi toti
funcționarii statistici indeplineșc condițiunile
cerute de lege.

B) Cu alcătuirea unui proiectu de regu-
lamentu s'au ivit seriose dificultăți. Testulu
legii noastre organice este redactat laconic ;
regulamente statistice din tiere straine n'am
avut la indemna; totusi după numerose
desbateri în sinulu comisiiunii centrale, acestu
regulamentu, cerutu prin art. 23 din lege, s'a
inființat și s'a pus în lucrare încă din a.
1873.

C) Încătu prevesce alcătuirea schițelor
de formularie statistice, s'au modificat
și din nou s'au alcătuiri următoarele formula-
rii periodice pentru datele statistice ce sunt,
după art. 99 din regulamentu, a se culege și
co-ordină anuale de fiecare ministeriu în
parte:

a) Ministeriulu agriculturiei, comerciului
și lucărătorilor publice, formularie statis-
tice în nr. de optu în privința agriculturiei;

b) Ministeriulu cultelor și instrucțiunii
publice, formularie statistice în numărul de
patru, în privința invetiamantului primariu și
secundariu;

c) Ministeriulu de finanțe, formularie
statistice în nr. de trei, în privința concer-
nului esterior, importu și exportu;

d) Ministeriulu justiției, formularie sta-
tistică în numărul de 18, în privința statisti-
cei penali, civili și comerciali;

e) Ministeriulu de interne, formularie
statistice în nr. de 51, în privința miscării
populației, a închisorilor, a șiguriei publice
a telegrafelor și postelor.

D) Dela 1872—1876, oficiulu central
de statistică a culesu, co-ordinat și pusu sub
tipariu datele statistice următoare:

Miscarea populației după registrele
stării civili pe anii 1870, 1871, 1872 și 1873 ;
statistică penitentiare pe anul 1874 ; statis-
tică agricole pe anii 1870, 1871, 1872, 1873
și 1874 ; statistică comerțului esterior, im-
portu și exportu pe anii 1871, 1872 și 1873 ;
statistică judiciare pe anii 1869, 1870, 1871
și 1872 ; tabloul comunei pe județie și pe
plăși pe anii 1872 și 1876 ; indicele comune-
loru din Rna pe anii 1873 și 1876 etc.

(Va urmă.)

Publicații IACSADII

CONCURS.

Dintru ocuparea definitiva a stațiunii invetia-
toresci dela classe a II-a confessională
gr. or. romana din Giul'a magiara, protopres-
biteratulu Chisineului, inspectoratulu Giulei
comitatulu Bichisului, prin acătu se scrie
concursu cu terminu pana in 8 septembrie ve-
chiu a. c., era alegerea se va efectua in 12 a
acelei luni.

Emolumintele suntu: 600 fl v. a. salariu
anualu și cartiru liberu ; in cătu în anul
acătu nu s'ar potră procură cartiru liberu,
alesulu invetiatoriu va capata 100 fl v. a. pen-
tru cartiru, si in fine stólele indatiate dela
immormentari.

Recentii au să produca testimoniu de-
spre absolvirea teologiei seu a preparandiei,
testimonial de calificare, precum și despre
absolvirea celu pucinu a alorū 6 clasei gimna-
sialii, preferintia voru avé acei individi, cari
voru produce testimoniu de maturitate, si acei
cari voru dovedi că vorbescu si scriu perfec-
limb'a magiara.

Recursele provadute cu documentele

scrie seau la concursu, pana in 15 iunie
este în valoare, după care, se scrie
expuse, pana la terminu indicatu săn' a se
tramite la suberisulu presedinte alu comitetu-
lui parochiale.

Giul'a magiara, din siedintia comitetu-
lui parochialu gr. or. tienuta in 8 augustu
1876.

Iustine Popovici, presed. comitetului
par. In co-țielegere cu Moise Bocianu, in-
spectoru cerc. de scole.

Qiatemisandu-se salariulu pentru scol'a roma-
na de fete din Satulu-nou, prin reprezen-
tantia comunale, scaunulu scolasticu scrie
pentru acestu postu concursu cu terminu de 6
septembri, acătu se scrie pana la prim'a
aparere in făia Albina.

Emolumintele suntu:

a) 400 fl v. a. salariu anuale in bani
gata;

b) 60 de fl v. a. pentru cortelu,

c) 2 fl 10 cr. v. a. pentru scripturistica;

d) lemne numai pentru invetatoriu 4
orgii si 1/2;

e) o gradina de legume estravilana de
800 m²;

f) dela fiecare immormentare, de va fi
poftit, 50 de cr. v. a.

Concurrenti pentru acestu postu voru
ave pre langa indatenatele documente a ala-
tură pet. tiunei loru inca unu reversu de acelu
cuprinsu, că in casu de va fi alesu si va tiene
de detorinti a cantarea in tōte Dominele si
Seibatorile, in S. Biserica, fara de a mai pre-
tinde pentru acătu vre-o remuneratiune spe-
ciale.

Concurrenti au a-si tramite petitionile
loru consiliului scolasticu din Satulu-nou prin
pretură cercuale din Satulu-nou, langa Pan-
ciova, in fostulu confiniu militare.

Pentru consiliulu scolasticu din Satulu-
nou : antistele si presedintele scaunului sco-
lastecu Wenz.

Dintru stația invetatoriesca gr. or. din
Măziesiu, cercuviu inspectoralu alu Beiusului
se scrie concursu, cu terminu pana in 8 sept.
v. a. c.

Emolumintele: 100 fl v. a. in bani ; 10
cub. bucate, jumătate grăi, jumat. cuciudiu ;
2 mesuri de pasula, 5 stangeni de lemne ; si
cartiru cu gradina.

Doritorii de a ocupă acătu stațiune, voru
ave a-si tramite recursele loru indies-
trate cu documentele de lipsa suberisulu in-
spectoru in Beiusiu, (Belenyes) pana la ter-
minu defiptu.

Beiusiu, 20 aug. v. 1876.

Vasiliu Papp, protop. ca inspectoru
cerc. de scole, in co-țielegere cu comitet.par
concerninti.

Langa batrenulu invetatoriu dela scol'a con-
fesională gr. or. din comun'a Scărișoiu in
protopop. Lugosului, cotulu Carasului, tindu
lipsa de unu suplinte, se scrie concursu cu
terminu pana la 5 septembrie vechiu a. c.

Emolumintele suplintelui: 200 fl v. a.
salariu anuale, 10 fl pentru scripturistica, 3
jugere pamentu arat. riu, 6 stangeni de lemne,
din cari are a-se incalzi si scăbiu, cartiru li-
beru cu gradina de 1/2, jugeru intravilau si
1/2 jugeru estravilau.

Cont rentii au a-si adresa recursele
loru instruite in imielesulu statut. org. căru
si sinodul parochiale gr. or. din Scărișoiu si
a ie tramite duii Georgiu Pesteanu, protop. in
Lugosiu.

Comitetulu parochiale,
in co-țielegere cu alu protopopu
tractuale.

In urmărica ordinaticei Ven. Cons. dtu 19 iu-
liu a. c. nr. 631 bis. finiu e la autaia pu-
blicare nu s'au afiatu concurrenti, se scriu diu

in urmărica ordinaticei Ven. Cons. dtu 19 iu-
liu a. c. nr. 631 bis. finiu e la autaia pu-
blicare nu s'au afiatu concurrenti, se scriu diu
nou concursu pe parochia din Seceniu, prot-
popiatulu gr. or. a Fagetului, cu terminu de
siese septamane dela prim'a publicare.

Emolumintele: Un'a sesiune urbarie
de 32 jugere pamentu estravilau, gradina de
1/2, jugeru intravilau ; birulu si stol'a usata
dela 45 de case.

Doritorii de a ocupă acătu parochia
santu avisati recursele loru adjustate in
sensu statutului org. bis. a le substerne dui
protopopu alu Fagetului.

Seceniu, in 15 aug. 1876.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu
alu protopopu.

2-3

Concursu se deschide :

1. Pe parochia vacante din Bucoretiu, de
classea II, pe langa emolumintele de: I ses-
siune de pamentu, indatinat'a stola si biru
in 26 septembrie a. c. se va tiené alegerea.

2. Pe Capelani'a din Barateazu, de clas-
sea a II ; pe langa emolumintele de 1/2 ses-
siune, diumetate din biru si stola ; avendu apoi
după ce se va face vacante statuina invetio-
toresca de acolo, a functionă si ca invetato-
riu si asiā va folosi intregul salariu invetato-
rescu 84 fl, 2 jugere de pamentu aratoriu
50 chible de grâu, 50 lb de sare ; 70 lb de
clisa, 12 lb de luminări, 2 stangeni de lemne,
si 8 stangeni de paie, din cari are a se incalzi
si scol'a ; in 3 octobre a. c. se va tiené ale-
gerea.

Recentii la careva postu din aceste
locuri cu calificatiune celu putinu de 4 clase
giuniasiali, seu cursulu preparandiale si teo-
logia cu calificatiune buna suntu avisati
a substerne recursurile loru, adresande căm-
Comitetele parochiale concerninti, pana in diu
definita mai susu la protopresiterulu tra-
tuale ; mai au inse nainte a se presentă in a
biserice spre documentarea destaratilorloru
cantari si ritualie.

Din insarcinarea consistoriale. Mel. Dr.
ghiciu, mp. Prot-Thimisiorii.

2-3

In urmarea decisiunii consistoriali din
Iuniu v. c. Nr. 1614/283 scol. prin acătu se
deschide concursu pentru trei clasei elemen-
taru de scole gr. or. romane, nou inființate in
opidulu Banatu-Comlosiu, Comitatulu Toron-
tatului, cu terminu de alegere pe 14/26 sep-
tembre a. c.

Emolumintele suntu :

Pentru I. classe : 300 fl in bani gata,
orgii de paie si 2 orgii de lemne ;

Pentru a II. classe : 400 fl in bani gata,
6 orgii de paie si 2 de lemne ;

Pentru a III. classe : 500 fl in bani gata,
6 orgii de paie, 2 de lemne, 2 jugere pamentu
aratoriu, seu 50 fl in bani.

Pentru tōte trei clasele cortelu liberi
si gradina de legumi, se afia separate. Se ob-
serva că din relutulu de paie au se fie incal-
zite si clasele.

Recentii, suplicele loru, scrise cu mană
propria, au a le instrui după prescrisele sta-
tutului org. alaturendu estrasu de botezu si
atestatu despre gurtarea morale de pana scăbiu,
si asiā adresate Comitetului parochiale
din Banatu-Comlosiu, pona in 13/25 septemb-
rie a. c. se vor tramite inspectorelui cercuale de
scole Georgiu Gataiantiu in Checi'a Română
(Rom. Kecsa,) per Gyertyámos.

Se recere ca competentii se se infacis-
tie la S. biserica din B. Comlosiu, ca să se
arete dezeritatea in cantările bisericescii.

Banatu-Comlosiu, 12 aug. 1876. — Co-
mitetulu parochialu, in co-țielegere cu
Georgiu Gataiantiu, mp., inspect. cerc. de
scole.

2-3